

GŁOS NARODU

NIEDZIELA
10. LIPCA 1921.
NR. 154. — ROK XXIX.

CENA Nr. w Krakowie i na prowincji 8 Marek.

Przedpłata wykosi	w Krakowie		Na całym obszarze Państwa polsk. z przesyłką pocztową	Za granicą	Przedpłata miesięczna dla naszytych 6 numerów tygodniowych
	z odroczeniem	bez odroczenia			
Miesięcznie	Marek 190	Marek 175	Marek 200	Marek 240	Marek 180

Redakcja (tel. Nr. 198) i Administracja (tel. Nr. 3344). Kraków, ul. św. Krzyża 11. — Drukarnia ul. św. Tomasza 35. (tel. Nr. 3344).

CENY OGŁOSZEŃ

Zwyczajne za wiersz nonp. lub jego miejsce	Mk. 15
Nadzwyczajne (za wiersz nonp.)	30
Nekrologi	20
Komunikaty	45
Na 1. stronie	60

Sejm z większością opozycyjną.

Sejmowi zagraża wyścig opozycji i — co za tem idzie — demagogii. Mowy i wnioski posłów adreduje się coraz częściej z pochlebstwami do przyszych „szanownych wyborców”. Interes państwa taktyka stronnictw zastępuje coraz częściej interesem, skierowanym na utrzymanie mandatu. Do niedawna demagogii oddawały się jedynie stronnictwa lewicy i ludowcy. Był to ich tradycyjny przywilej. Prawica — atakowana i piętnowana mianem „wrogów ludu”, uchwałała podatki i ustawy niepopularne, lecz dla państwa konieczne — cały zaś lud sejmowy uprawiał bez troski popularną i patetyczną opozycję. Istniał jakby nieumówiony podział pracy między obiema połowami naszego Sejmu: jedni pracowali dla państwa, a drudzy demagogicznie schlebiali „ludowi”.
Przebieg Związku Lud. Nar. do opozycji zachwiał tą równowagą Sejmu. Teraz już i prawica — wyrzucona przez p. Witosa z rządu i zwolniona przez od odpowiedzialności za politykę rządową — pozwala sobie na korzystanie z cennego przywileju — pracowania przez Sejm na łaskawe względy wyborców. Jest to naturalne, gdyż w charakterze wszelkiej opozycji — w polityce, sztuce i literaturze — leży zawsze silny ton przesyła i karykatury, oraz pewne jaskrawe oświetlenie spraw refleksami bardzo osobistych poglądów, których jeszcze nie wiąże poczucie odpowiedzialności i z niego wychodząca dążność do obiektywizmu.
Z tą chwilą, gdy prawica przeszła do opozycji, sytuacja rządu, opartego na mniejszości sejmowej, stała się nie do utrzymania. Rząd nie może przecież, nie powinien brać udziału w wyścigu demagogii, gdyż z istoty swej jest on zorganizowaną walką z demagogiami partii i to walką w imię najbardziej obiektywnego interesu: państwowego. Lecz nie jest nim rząd p. Witosa. Okazało się to we czwartek. P. Witos bowiem zgodził się z lekkim sercem na myśl szybkiego rozwiązania obecnego Sejmu. Uległ oczywiście w tym wypadku raczej nastrojowi lęku, niż wskazaniu interesu państwowego.
Rozwiązanie Sejmu w bliskim czasie posiada kilka momentów korzystnych (istnieją nadzieje, że przyszy Sejm będzie inteligentniejszy, mniej rozbitny i jako dwuizbowy — więcej zrównoważony), atoli bardzo wątpliwe można, czy leży w interesie państwa. Dzisiejszy jednolity Sejm ma bowiem jedną wielką zaletę, której nie będzie miał już jego następcza, a która zarówno dla spraw polityki wewnętrznej, jak zewnętrznej jest bardzo doniosła: jest to Sejm polski, w 95 procentach polski. W takim Sejmie należy więc uchwałyć cały zarob ludowy państwowej, konstrukcyjnej naszej administracji, ustawy samorządowe, załatwić zwiastującą ostatecznie sprawę granic. Trzeba się z wypełnieniem tych wszystkich zadań spieszyć, jednak nie należy zostawiać ich przyszyemu Sejmowi, gdzie zasiadać będzie około 30% żydów, Ukraińców, Niemców i prawosławnych Białorusinów. Byłoby z drugiej strony niebezpiecznym zwoływać nowy Sejm bez udziału przedstawicieli wszystkich do Polski należących ziem... Jeśli zaś dodamy do owych 80% jeszcze pełną liczbę komunistów polskich i wreszcie konkurujących z nimi socjalistów, — to otrzymamy nie bardzo pożądaną dla budowy państwa układ sił w przyszym Sejmie.
Potwierdzenie naszego zapatrywania widzimy w stanowisku posłów żydowskich, którzy bez wyjątku przą do rychłych nowych wyborów. Syonista poseł Grünbaum tłumaczy otwarcie ich pobudki. „Partya żydowska — mówi — spodziewają się w przyszym Sejmie otrzymać należne im przedstawicielstwo i znaleźć sojuszników w walce o p.a.n.s.t.w.o narodowościowe a.n.i.e.n.a.r.o.d.o.w.e... Przyszy Sejm będzie terenem prawdziwej walki o charakter Państwa Polskiego. Stronnictwa polskie z tego też względu nie przą rozwiązania Sejmu i aby zabezpieczyć się przed wszelkimi ewentualnościami, chcą za wszelką cenę załatwić najważniejsze sprawy jeszcze w obecnym Sejmie”.
Tak mówi nacjonalista żydowski, widzący swój ostateczny cel w dojściu — poprzez „Polskę narodowościową” do dwóch państw: Polski i Judei, złączonej w jakąś Judeopolonię. Rozumowanie jego jest bez zarzutu. Żydzi spodziewają się w przyszym Sejmie nadać polskiemu państwu charakter n.a.r.o.d.o.w.o.ś.c.i.o.w.y, t.j. przemienić Polskę na wschodnią Austrię i liczą przytem na pomoc wszystkich niepolskich stronnictw — no i na Ligę Narodów... Czy należy ułatwić wykonanie tych planów? Nie wątpliwie polskie stronnictwa zdają sobie sprawę z niebezpieczeństwa i p. Grünbaum nie myli się, twierdząc, że one liczą się

Francya wobec zajść bytomskich.

Ubolewanie rządu niemieckiego.

Paryż. P. A. T. Havas. Niemiecki min. spraw zagran. dr. Rosen udał się wczoraj z własnej inicjatywy do ambasady francuskiej w Berlinie, aby ambasadorowi francuskiemu Lauretowi wyrazić ubolewanie z powodu zajść w Bytomiu. Ambasador podkreślił poważne niebezpieczeństwo, które tkwi w gromadzeniu ochotników i wolnych korpusów na G. Śląsku, zwrócił następnie uwagę na kampanię prasy nacjonalistycznej niemieckiej przeciw Francji i przeciw wojskom francuskim. Dalej ambasador wyraził ubolewanie z powodu oszczerstw, zamieszczanych stale przez prasę niemiecką, a także z okazji zabicia majora Montalegretta. Dr. Rosen zapewnił ponownie, że ubolewa z powodu wydarzeń, które bardzo często przeszkadzają rządowi niemieckiemu w jego usiłowaniach poprawienia stosunków niemiecko-francuskich.

Bytom. P. A. T. Dziś w piątek odbył się w Gliwicach pogrzeb majora Montalegretta zabitego w Bytomiu. Zwłoki pochowano tymczasowo na cmentarzu kościelnym wojskowym. W pogrzebie wzięli udział przedstawiciele komisji międzyrządowej, wojskownicy francuskiej, angielskiej i włoskiej, oraz ludność polskiej, która była liczenie reprezentowana.

Paryż. P. A. T. (Havas). Grupa parlamentarzystów przyszych Polaków uchwałała żądać od Brianda zastosowania względem Niemiec sankcji karnych z powodu zamordowania w Bytomiu majora Montalegretta.

Tuluza. P. A. T. (Havas). Do wdowy po majorze Montalegrette nadeszła od gen. Leronda depesza kondolencyjna. Gen. wspomina też o powszechnym szacunku, jakim się cieszył zmarły tak ze strony oficerów angielskich, jak i włoskich oraz miłości, jaką darzyli go Polacy. — Odpowiednia depesza nadeszła również od min. wojny Bartheou.

Warszawa. (E. E.). Kontrolor bytomski oświadczył przedstawicielom partii politycznych, że zakłady nie zostaną uwolnione, dopóki mordery Montalegretta nie będą wydani władzom koalicyjnym.

Lewica ratuje p. Witosa.

Siedm głosów większości rządowej przy absencji lewicy. Rząd faktycznie dysponuje niecałą jedną trzecią Sejmu.

Warszawa. (Telef. wł.) Po wczorajszym posiedzeniu komisji skarbowo-budżetowej, na którym jednym głosem większości przeszedł wniosek, upowazniający rząd p. Witosa do dalszego drukowania miliardów banknotów, oczekiwano dzisiejszego posiedzenia Izby z wielkim napięciem. Okazało się jednak, że stronnictwa lewicy, które napozór zwalczają rząd obecny, w gruncie rzeczy uważają go za bardzo dla siebie wygodny i chętnie udzielają mu poparcia. Podczas głosowania socjaliści prawie na sali nie było, turguttowców pozostało zaledwie kilku. Podobnie klub N. P. R., który jeszcze onegdaj wycofał z gabinetu swego przedstawiciela w ministerstwie b. dzielnicy pruskiej, wicemin. Wachowiaka, uchylił się teraz od głosowania. Premier Witos przeprowadził — jak mówią — z N. P. R. rokowania i obciął jej za bierne poparcie przez nieuczestniczenia w głosowaniu — portfel ministra b. dzielnicy pruskiej.

Wskutek tej machinacji rząd uzyskał dla swego wniosku o dalsze drukowanie dziesiątków miliardów marek drobną większość siedmiu głosów. Za wnioskiem oświadczyło się 122 posłów, przeciw 115, przy zupełnej prawie nieobecności lewicy.

NACZELNIK PAŃSTWA W BYDGOSZCZY.

Warszawa. (E. E.) Naczelnik Państwa przybył w okolice Bydgoszczy, gdzie odbywają się wielkie ćwiczenia wojskowe. Na ćwiczenia przybył również dowódca Okręgu gen. w Poznaniu i gen. inspektor armii.

ZJAZD SOKOŁÓW W WARSZAWIE.
Warszawa. (E. Expr.) W ciągu dnia wczorajszego zaczęli przybywać Sokoli na zlot. Przybyło około 1000 Sokolów powstańców górnośląskich, których Korfanty zwolnił na zjazd, w tem 770 druhów i 188 druhin. Wspomnieć należy o przybyciu Sokolów z Karwiny w liczbie 128. W dniu dzisiejszym przybyła reszta druhów, w liczbie kilku tysięcy osób.

WAGONY NIEMIECKIE DLA POLSKI.

Berlin. (E. E.) 4 b. m. doszło do ugody między komisją polsko-niemiecką w sprawie rozdziału niemieckiego taboru kolejowego. Udział polski w rozdziale wagonów osobowych wynosi 4.183 wagonów. Na poczet tego Polska posiada już 2094 wagonów, ma zatem otrzymać 2189, z mianowicie 436 czterosiłowych, 1370 trzysiłowych, 333 dwuosiłowych. Podział wagonów na poszczególne klasy został już ustalony. Pierwsza część będzie nadawana między 15—20 b. m. reszta zostanie odebrana przez Polskę w sierpniu.

Francya wobec zajść bytomskich.

Ubolewanie rządu niemieckiego.

Paryż. P. A. T. Havas. Niemiecki min. spraw zagran. dr. Rosen udał się wczoraj z własnej inicjatywy do ambasady francuskiej w Berlinie, aby ambasadorowi francuskiemu Lauretowi wyrazić ubolewanie z powodu zajść w Bytomiu. Ambasador podkreślił poważne niebezpieczeństwo, które tkwi w gromadzeniu ochotników i wolnych korpusów na G. Śląsku, zwrócił następnie uwagę na kampanię prasy nacjonalistycznej niemieckiej przeciw Francji i przeciw wojskom francuskim. Dalej ambasador wyraził ubolewanie z powodu oszczerstw, zamieszczanych stale przez prasę niemiecką, a także z okazji zabicia majora Montalegretta. Dr. Rosen zapewnił ponownie, że ubolewa z powodu wydarzeń, które bardzo często przeszkadzają rządowi niemieckiemu w jego usiłowaniach poprawienia stosunków niemiecko-francuskich.

Bytom. P. A. T. Dziś w piątek odbył się w Gliwicach pogrzeb majora Montalegretta zabitego w Bytomiu. Zwłoki pochowano tymczasowo na cmentarzu kościelnym wojskowym. W pogrzebie wzięli udział przedstawiciele komisji międzyrządowej, wojskownicy francuskiej, angielskiej i włoskiej, oraz ludność polskiej, która była liczenie reprezentowana.

Paryż. P. A. T. (Havas). Grupa parlamentarzystów przyszych Polaków uchwałała żądać od Brianda zastosowania względem Niemiec sankcji karnych z powodu zamordowania w Bytomiu majora Montalegretta.

Tuluza. P. A. T. (Havas). Do wdowy po majorze Montalegrette nadeszła od gen. Leronda depesza kondolencyjna. Gen. wspomina też o powszechnym szacunku, jakim się cieszył zmarły tak ze strony oficerów angielskich, jak i włoskich oraz miłości, jaką darzyli go Polacy. — Odpowiednia depesza nadeszła również od min. wojny Bartheou.

Warszawa. (E. E.). Kontrolor bytomski oświadczył przedstawicielom partii politycznych, że zakłady nie zostaną uwolnione, dopóki mordery Montalegretta nie będą wydani władzom koalicyjnym.

Pogrzeb maj. Montalegretta.

Bytom. P. A. T. Dziś w piątek odbył się w Gliwicach pogrzeb majora Montalegretta zabitego w Bytomiu. Zwłoki pochowano tymczasowo na cmentarzu kościelnym wojskowym. W pogrzebie wzięli udział przedstawiciele komisji międzyrządowej, wojskownicy francuskiej, angielskiej i włoskiej, oraz ludność polskiej, która była liczenie reprezentowana.

Nowy komendant Bytomia.

Gdańsk. P. A. T. „Danz. Ztg“ donosi, że Komisja międzyrządowa w Opolu mianowała na miejsce dotychczasowego komendanta miasta Bytomia gen. Lesante Debaisa, angielskiego pułk. Wanchope'a. Równocześnie przybył do Bytomia większy angielski oddział wojskowy. — Przy wkroczeniu tych wojsk zostało wyznan

Unia kościelna czesko-serbska.

Praga. P. A. T. Radio. Na Morawach proklamowano uroczyste w obecności wielu gości ruskich i serbskich unie Kościoła czeskosłowackiego z Kościołem ortodoksalnym serbskim. Podobne uroczystości odbędą się w Belgradzie w obecności biskupów bułgarskich, rumuńskich i serbskich. Odbędzie się także obrzęd kanonizacji Jana Husa.

Krwawe rozruchy w Trenczynie.

Praszburg. (E. E.) W Trenczynie-Cieplichach przyszy do krwawych rozruchów, przyczyną zandarmerya strzelala do tłumów. Stało się to z następującego powodu: Przybył tu ks. Hlinka z celem naradzenia się z męzami szafaniami. W tym czasie odbywały się wielkie uroczystości na cześć Husa. Na dworcu zauważył Hlinka portret Husa i zażądał usunięcia go. Gdy żądanie jego nie poskutkowało, udał się do tamt. księdza, od którego wrócił na czele 40 swych stronników na dworzec, aby dokonać usunięcia obrazu. Tymczasem przyzwano zandarmeryę na dworzec, która aresztowała 2 ludzi. Przed dworcem zebrały się ogromne tłumy Słowaków celem uwolnienia aresztowanych. Zaatakowano zandarmeryę kamieniami i kijami, wskutek czego zandarmi dali salwę w tłum. Jest 1 zabity, 1 ciężko ranny, wielu lekko rannych.

KONGRES STUDENTÓW KATOLICKICH W PRADZE.

Praga. (E. E. Radio). Partya ludowa zwołała do Pragi kongres międzynarodowy studentów katolickich, w którym weźmie udział około 2.500 uczestników czeskich. Komitet otrzymał już zawiadomienie o wzięciu udziału w kongresie ze strony delegacji angielskiej, francuskiej, włoskiej, niemieckiej, jugosłowiańskiej, rumuńskiej, belgijskiej, ukraińskiej, portugalskiej, amerykańskiej i kanadyjskiej.

Rada Najwyższa po 19 lipca.

Paryż. (Telef. wł.) Briand oświadczył w komisji dla spraw zagranicznych, że Rada Najwyższa zbierze się we Francji, ale nie przed 19 lipca.

Alianci obsadzili miasta.

Bytom. (E. Ex.). Wojska angielskie zajęły okolicy Kluczbork, Oleśno, Lublince i Tarnowskie Góry. Wojska francuskie razem z angielskimi zajęły Gliwice i Bytom.

Horsca. P. A. T. Radio. Oficjalny raport do rządu angielskiego stwierdza, że rozbrojenie stron obu na G. Śląsku postępuje pomyślnie. Stwierdzono, że rząd polski poczynił wszelkie zarządzenia, by uniemożliwić grupowanie się powstańców polskich na swoim terytorium.

Bytom. (E. Expr.). Do redakcji „Polaka” w Opolu donoszą, że w ostatnich dniach tysiące żołnierzy niemieckich w stroju wojennym przechodziło przez Opole, cofając się do Niemiec. Granica górnośląska ze strony niemieckiej jest zupełnie otwarta i nikt nie zawiaduje nawet dokumentów podróży.

STRAŻE GMINNE NA G. ŚLĄSKU.

Bytom. (E. Ex.). Biuro Wolffa donosi, że do straży gminnych, tworzonych obecnie z polecenia Komisji międzyrządowej, zgłosiło się wielu Polaków uczestników powstania. Na protest Niemców przeciw przyjmowaniu byłych powstańców kontroler koalicyjny odpowiedział, że do straży nie mogą być przyjmowani jedynie ci powstańcy, którzy brali w niem czynny udział, natomiast mogą być przyjmowani wszyscy ci, którzy pełnili służbę n. p. policyjną, czy inną w miastach, nie związanych z działaniami wojennymi.

Odwrót armii greckiej.

Angora. P. A. T. Havas. Komunikat urzędowy donosi, że na odcinku Brussy cofają się Grecy, ponosząc wielkie straty. Próba Greków przekroczenia Meandru nie powiodła się.

Grecya szuka sprzymierzeńców.

Berlin. P. A. T. Wied. B. kor. „Voss Ztg“ donosi z Genewy: Turyska „Stampa“ donosi, że w Atenach toczą się rokowania między greckim min. spraw zagr. a posłami Serbii i Rumunii, celem doprowadzenia do interwencji tych obu państw w razie ewentualnej potrzeby obrony Konstantynopola. Interwencja obu państw — pisze „Stampa“ — jest zapewniona. Załadują one jednakże za to koncepcje głównie w tym kierunku, aby koalicja nie interesowała się sprawą możliwego konfliktu tych państw z Bułgarią. Grecya za zręczenie się Smyrny miałaby otrzymać część Albanii.

Konstantynopol zagrożony.

London. (E. E. Radio). Wysoki komisarz angielski w Konstantynopolu donosi, że Mustafa Kemal pragnie mieć bezpośredni kontakt z Konstantynopolem. Okrety angielskie strzegą pilnie wybrzeży małoazyjskich, oraz miejsc zagrożonych przez kamalistów. Mustafa Kemal zdaje się, będzie próbował naruszyć terytorium sprzymierzonych, czego mocarstwa bronąć będą z całą energią.

Znowu nota sowiecka.

Warszawa. (E. E. Radio). Donoszą z Helsingforsu, że rząd sowiecki wystosował notę do Polski w sprawie rzekomego naruszenia artykułu tegoż traktatu ryskiego. Nota zarzuca uzależnienie osłony organizacyjom, działającym przeciw Rosji sowieckiej Sawinkowa, Bałachowicza, Peremykina.

Losy armii Wrangla.

Praga. (E. E. Radio) „Nar. Listy“ donoszą, że armia Wrangla liczy obecnie 40.000 ludzi karnych i dobrze wyekwipowanych: z nich 25.000 znajdują się w Galipoli, 15.000 w Serbii. Bułgarya pozostawia daleko idące propozycje co do przyjęcia tych oddziałów do siebie. Ci z wranglowców, którzy znajdują się w Czechach, nie mają bynajmniej zamiaru opuścić kraju.

Artur Balfour żyje.

London. P. A. T. (B. Wolffa). Według depeszy Reutersa zmarł wczoraj w Londynie sekretarz stanu dla Szkocji Balfour Burchell, nie zaś były minister spraw zagranicznych Artur James Balfour.

Zabarzenia w Indjach.

London. (E. E.). W miejscowości Allahabad w siedzibie uniwersytetu wybuchły zabarzenia ludności. Podpalono i zburzono budynek policyjny, gmach poczty i telefonu, oraz szereg innych budynków. W starciu zginęło kilkunastu krajowców. Do Allahabad wysłano posiłki wojskowe.

Paradya sprawiedliwości w Lipsku.

Berlin. P. A. T. (Wolff) Trybunał Rzeszy w Lipsku uwolnił porucznika Lauka, który był oskarżony o zastrzelenie kapitana francuskiego Migata.

Różne wiadomości.

Paryż. P. A. T. Havas. „Temps“ donosi, że po szeregu wyroków, które wydał trybunał w Lipsku kolejno na korzyść winowajców wojennych, oskarżonych przez rządy angielski, belgijski i francuski, panuje w Paryżu przekonanie, że sprzymierzone mocarstwa wniosą wspólny protest.

Paryż. P. A. T. „Matin“ donosi: Z powodu uwolnienia generała Stengera przyszedł rząd francuski do przekonania, że obecność miast francuskiej w Lipsku dla kontrolowania przebiegu rozpraw przed trybunałem Rzeszy jest zbyt ciężką, a nawet niedopuszczalną. Briand polecił przedstawicielom Francji w Lipsku telegraficznie, aby bezwzględnie wrócili do Paryża, oraz zaproponuje gabinetowi w Londynie i Brukseli, aby zaniechały delegowania swoich pracowników do Lipska.

Berlin. P. A. T. Biuro Wolffa. Francuscy przedstawiciele, którzy przybyli na proces w Lipsku, byli tam wczoraj na ulicy przedmiotem zaczepek słownych ze strony publiczności. Przedstawiciel urzędu zagranicznego, bawijący w Lipsku, wyraził z tego powodu kierownikowi delegacji francuskiej ubolewanie.

Warszawa szuka sprzymierzeńców.

Warszawa. (E. Expr.) Ministerstwo oświecenia odrzuciło prośbę utworzenia politechniki w Łodzi, z powodu trudności finansowych. Koszta założenia obliczono na 500 milionów marek, koszta utrzymania rocznie na 100 milionów marek.

Warszawa. (E. Expr.) Ministerstwo oświecenia odrzuciło prośbę utworzenia politechniki w Łodzi, z powodu trudności finansowych.

Warszawa. (E. Expr.) Ministerstwo oświecenia odrzuciło prośbę utworzenia politechniki w Łodzi, z powodu trudności finansowych. Koszta założenia obliczono na 500 milionów marek, koszta utrzymania rocznie na 100 milionów marek.

Warszawa. (E. Expr.) Ministerstwo oświecenia odrzuciło prośbę utworzenia politechniki w Łodzi, z powodu trudności finansowych.

Warszawa. (E. Expr.) Ministerstwo oświecenia odrzuciło prośbę utworzenia politechniki w Łodzi, z powodu trudności finansowych. Koszta założenia obliczono na 500 milionów marek, koszta utrzymania rocznie na 100 milionów marek.

Warszawa. P. A. T. Biuro prasowe ministerstwa przemysłu i handlu komunikuje, że inżynier Wacław Paszkowski został mianowany kierownikiem oddziału likwidacyjnego demobilu wojskowego przy ministerstwie przemysłu i handlu.

Warszawa. P. A. T. Z okazji szczęśliwego uniknięcia zamachu przez księcia regenta serbskiego, wystosował Naczelnik państwa do J. Król. Wysokości depesze gratulacyjną. Książę nadesłał w odpowiedzi depeszę z wyrazami szczerzego podziękowania.

Berlin. P. A. T. (Wied. B. kor.) „D. Allg. Ztg“ donosi z Brukseli: Po rokowaniach z Briandem rząd belgijski wyraził gotowość ustąpienia Francji pierwszeństwa w dziedzinie niemieckich odszkodowań. Belgia otrzymała odszkodowanie w innej formie.

Z dnia politycznego.

Nasz minister spraw zagranicznych. Bieżyście rekord nad innymi kolegami — obficie udzielił on prasie wywiadów. Nie będzie — rzecz prosta — brać za złe tego pilnego kontaktu z prasą. We wszystkich rozmowach p. Skirmunta powtarza się stale i z silnym akcentem słowo: pokój. Żydowskich dziennikarzy zapewnił, że jest filosemitą, postara się o ponowne zwołanie konferencji ministerialnej dla wypracowania ugody z żydami. W innym wywiadzie p. Skirmunt powiedział, że będzie dążył do „modus vivendi” z Niemcami, co jest dość rozsądnym. O jego entuzjamyzmie do ugody z Czechami — już pisaliśmy. Z pełnym uznaniem przyjąć należy wrzesień fakt, że p. Skirmunt udzielił wywiadów także korespondentom angielskim i amerykańskim o pokojowych zamiarach Polski i że obiecał mieć z nimi nadal styczność do tygodnia. Dotychczasowi ministrowie nie starali się zbytnio o prasę piszącą w języku angielskim.

Min. Strasseburger o traktacie handl. z Rumunią. Pierwszego lipca, w dniu, w którym Sejm polski ratyfikował przymierze z Rumunią, delegacja polska wraz z mra. rum. Take Jonesu podpisała traktat handlowy z tym państwem. Traktat ten jest pierwszym, jaki zawarła Polska od czasu swego istnienia. Dotychczas bowiem zawieraliśmy tylko umowy komercyjne.

Traktat zbudowany jest na zasadzie największego uprzywilejowania. Wskutek tego uzyskaliśmy dla naszego eksportu do Rumunii taryfę celną konwencyonalną, znacznie niższą od stawek autonomicznych, które obowiązywały dotychczas względem Polski. Wskutek tego otwiera się w Rumunii szerokie pole dla naszego zbytu, szczególnie dla wyrobów metalowych, tekstylnych i szkła.

Według opinii wice-min. Strasseburgera, przewodniczącego polskiej delegacji, w Rumunii panuje przekonanie, iż mimo niskiego stanu naszej waluty, ceny nasze nie są w stanie konkurować z włoskimi i czeskiemi.

Jeżeli będziemy produkować drogo — zauważył słusznie p. Strasseburger wobec jednego z dziennikarzy warszawskich — to eksport nasz zostanie uderzony i rynek wschodnie zostanie zdobyte przez kraje taniej produkujące.

Pertraktacje były prowadzone w tonie jak najbardziej żywym, w paru tylko punktach było trudniej dojść do porozumienia. Kwestye sporne rozstrzygnięły na konferencji ścisłej z p. Take Jonesem, który w rozmowie okazał wielką znajomość stosunków ekonomicznych i politycznych Polski.

Czem to grozi?

Evakuacja wojsk polskich z przyszłego kantonu wileńskiego, a zwłaszcza z t. zw. kurytarza letewskiego, jaką nakazuje przeprowadzić Rada Ligi Narodów do 1 września, grozi Polsce wielkim niebezpieczeństwem. Byłoby to bowiem odsłonięcie całego naszego strzyżnia dla ciągłego jeszcze możliwej inwazyi bolszewików... Litwini anby chcieli, ani mogli powstrzymać czerwone armie w ich pochodzie na zachód. To przekonanie, że projekt Ligi Narodów zagroza poważnie naszemu bezpieczeństwu, zyskuje coraz powszechniejsze zrozumienie w prasie polskiej.

Udział Ameryki w wojnie światowej w cyfrach.

Z okazji święta narodowego Stanów Zjednoczonych ogłasza marszałek Fech w paryskim „Matin” bardzo ciekawe cyfry co do udziału Ameryki w minionej wojnie światowej. Armia Stanów Zjednoczonych liczyła w dniu wypowiedzenia wojny państwem centralnym, t. j. w kwietniu 1917 r., 9.500 oficerów i 35.000 żołnierzy. W 18 miesięcy później, czyli przy zawieraniu pokoju, armia ta składała się z 180.000 oficerów i 3 i pół miliona żołnierzy.

Do marca 1918 lądowało we Francji około 30.000 wojska amerykańskiego miesięcznie, w marcu tegoż roku 80.000, w kwietniu 93.000, w maju 240.000, zaś w czerwcu 280.000. Od lipca do listopada 1918 wyładowało we Francji przeszło milion żołnierzy, tak że w listopadzie było we Francji skoncentrowanych 41 amerykańskich dywizji.

Również w dziedzinie wyrobu broni osiągnęły Stany Zjednoczone światowy rekord. Podczas gdy na początku interwencji amerykańskiej wyrabiano w tamtejszych fabrykach broni dziennie 700 karabinów, wzrosła ta produkcja już w następnych miesiącach na 10.000 karabinów i 16 milionów patronów dziennie. Na początku amerykańskiej interwencji w wojnie światowej potrzeba było do przewiezienia armii Stanów Zjednoczonych okrętów o pojemności 94.000 ton, zaś do odtransportowania tej armii z powrotem do domu użyto okrętów o pojemności 3.800.000 ton.

We Francji straciła armia Stanów Zjednoczonych 75.000 ludzi w zabitych.

Opracowany rezultat obrad genewskich.

Głos Polaków wileńskich.

Wilno, 3 lipca.

Stailiśmy zawsze na tym gruncie, że jeżeli projekt federacyjny p. Hymansa ma koniecznie dojść do skutku, naturalnie po zasadniczych zmianach w tekście, to Wilno wraz z okragiem musi bezwzględnie uzyskać rękojmnie, iż pomimo niebezpiecznej idei kantonalizacji zatrzymamy owo po wsze czasy charakter polski, jaki posiada obecnie. Przyjmując dyskusję nad projektem, zdawaliśmy sobie jasno sprawę z całego niebezpieczeństwa i z ofiary, którą czynimy Litwie za cenę federacji. Niebezpieczeństwo usiłowaliśmy usunąć, a ofiarę zrównoważyć korzyściami, kładąc w tym celu nacisk na unie-

prawdę ścisłą, stosownie do praw, jakie się należą polskiej większości w Wilnie, tudzież na poszanowanie woli mieszkańców i Sejmu polskiego. Zgodaliśmy przeto własnego przedstawiciela przy układach z Litwinami, żądaliśmy Sejmu.

Tymczasem obrady w Brukseli, a potem w Genewie, przeszły bez udziału przedstawicielstwa ziemi wileńskiej, wydając istotnie opłakaną dla nas rezultaty. Usunięcie z armii gen. Żeligowskiego „elementów obcych” oznaczało chyba początek końca, bo w Genewie mówiono już jawnie o zupełnej demobilizacji wojsk Litwy Środkowej, a jedna z uchwał przewiduje także usunięcie lub zmniejszenie (zależnie od interpelacji) polskiej administracji.

Uchwały genewskie przekreślały najoczywistsze, a w każdym razie chcą przekreślić polski stan posiadania w Wilnie. Możemy zatem spodzierać wszystko, aby w zamian otrzymać w podarunku luzny plan kooperacji polsko-litewskiej według p. Hymansa, plan, który w naszej intencji miał służyć jedynie za substrat do dyskusyj, a po ewentualnym wycofaniu z Litwy Środkowej armii gen. Żeligowskiego i usunięciu własnej administracji — stałby się pod naciskiem koalicji właściwą ugodą z Litwinami.

Uchwały genewskie dowodzą, iż rzeczy toczą się po linii takich zamierzeń, a nie innych. Nie bierzemy się na pławy własnej naiwności i szkodliwej kurtuzy wobec Ligi Narodów. Kto usunął Polskę z Wilna, wie dokładnie dlaczego to czyni. Jeżeli Lloyd George wyklinał w mowie o G. Śląsku wszelkie „fakty dokonane”, jako narzędzie imperializmu, to takż imperializm i takż „fakty dokonane” Liga Narodów (bądźmy przekonani, że znacznym współudziałem Anglii), zamierza teraz zastosować do Polski.

Racja polska w Wilnie ma korzenie zbyt głębokie, ażeby Liga i koalicja mogły nie uznać tutaj otwarcie naszej słuszności. Gdzie jednakowoż trudno jest przeszkodzić, „tam podłość potrzeba”. Zgadza się zatem Liga nawet na ratyfikację przyszłej ugody przez Sejm wileński, wiedząc, że naprzód przygotowano Sejm przez wybory potrwa długo, a następnie, iż te wybory przeprowadzi już nie władza polska, a można sobie wyobrazić, jak one wypadną pod batutą rządu kowieńskiego lub nawet Ligi Narodów, która dąży wszelkimi siłami do oddania Wilna Litwinom. Słowem — przez nielegalny proceder łatwo zrobić, co się komu żywnie podoba. Nie przypuszczamy, by koalicja i Liga Narodów chciały umożliwić armii kowieńskiej zbrojne opisanie teren Litwy Środkowej, ale to pewna, iż demobilizacja naszej armii, byłaby dla Litwinów prowokacją do takiego czynu, a wówczas protest Ligi Narodów nie wywarzyłby z pewnością pożądanego efektu.

Wszelako decyzja genewska kryje w sobie niebezpieczeństwo jeszcze z innej strony. Gdyby chodziło tylko o obronę polskiego stanu posiadania przed imperializmem litewskim, ludność dalaaby sobie może nawet sama radę przez zbrojne pogotowie. Ale mamy obok sąsiada, który czyha nad granicą, ażeby skorzystał z najmniejszego niepokoju i położył swą ciężką łapę na cudzej własności. Sowieciom takżo do Niemiec, radęby więc przebyć drogę do Prus Wschodnich i przekreślić najważniejszy dorobek Polski z układów ryskich. I to prawda, że sam projekt „Wielkiej Litwy” w interpretacji p. Hymansa, dając Litwinom poniekąd wolną rękę w stosunku do sąsiadów właśnie przez ideę luźnego związku z Polską, zdaje się sprzyjać zakusom Rosji, która rządzi Kownem według upodobania. Już sama koncepcja p. Hymansa ujawnia właściwe zamiary koalicji, a nad Wilnem i nad Polską zawieszają miecz na cienkim włosku, jednakowoż kto może zaręczyć, że sowieci będą cierpliwie czekali na ugodę uszczęśliwienie dojrzałego dla nich owocu, kiedy Polska może przejeżdżać i unicestwić program koalicji przez specjalne gwarancje, jakich żądała przy ugodzie z Litwinami. Rosya zgromadziła przeto na granicy „gros” swoich sił, ażeby w odpowiednim momencie zająć polski korytarz, dzielący ją od Prus Wschodnich.

Wystarczy przytoczyć fakty, które panowie z Ligi Narodów mogą sprawdzić w „Excelestro”. Na granicach od Bałtyku po Morze Czarne skoncentrowała Rosya pół miliona wojska, od Pskowa zaś po Bobrujsk rozłożone są armie: „czerwona niemiecka” (Poleck), „czerwona polska” (Smoleńsk), tudzież kolejno: VII, III, VIII, XV i XVI. W takim stanie rzeczy „dobrowolna” demobilizacja wojsk Litwy Środkowej oznaczałaby samobójstwo. Nie zgodzi się na nią przynajmniej ludność ziemi Wileńskiej.

Liga Narodów ułatwiła bolszewikom sytuację, powziawszy uchwałę o usunięciu armii gen. Żeligowskiego i administracji cywilnej na terenie Litwy Środkowej.

FREJEND.

Z Gdańska.

(Objęcie urzędowania przez p. Plucińskiego. — Przyjęcie przez niego dziennikarzy. — Kilka dat statystycznych co do w. m. Gdańska).

Nowo mianowany generalny komisarz Rzeszypolitej w Gdańsku p. Pluciński objął w dniu 5 lipca b. r. swe urzędowanie. Z okazji tej zjawił się u niego przedstawiciele tułtejszej prasy polskiej i niemieckiej, aby wysłuchać programu na przyszłość nowego ministra. Pan Pluciński zapewnił zastępców prasy, że pracując od dwóch lat przy rządzie w Poznaniu nad sprawami gospodarczymi i będąc przewodniczącym polskiej komisji dla rokowań polsko-gdańskich zna dobrze potrzeby gospodarcze Wolnego miasta i będzie się starał, stojąc na straży ścisłego wykonania postanowień traktatu wersalskiego, oraz konwencji polsko-

gdańskiej, doprowadzić do zgodnego współdziałania obu sąsiadów, tj. Polski i Wolnego miasta.

Co do autonomii Gdańska to jest to dziedziną, którą ma prawo regulować jedynie Liga Narodów.

Odnosnie do ostatnich postanowień i układów w Genewie zauważył generalny komisarz, że gen. Haking przedstawił także położenie gospodarze Gdańska jako bardzo ciężkie z tej przyczyny, że rokowania polsko-gdańskie dotąd jeszcze ukończone nie zostały. Gdyby rokowania te nie ukończyły się do 31 lipca b. r., wówczas przybędzie do Gdańska w sierpniu b. r. z genewskiego biura Ligi Narodów p. Erik Colban dla poinformowania się o stanie tych rokowań.

Ponieważ tułtejsze hakatystyczne sfery urzędowe, oraz gdańska niemiecka prasa mówią i piszą o Polsce przedstawiają państwo to tendencyjnie jako bardzo mały i słaby twór, natomiast piszą za do znadzenia o suwerenności Wolnego miasta Gdańska roduchmąją i uwypuklają do niebywałych rozmiarów jego wielkość, siłę i znaczenie, nie od rzeczy będzie podać kilka autentycznych cyfr co do obszaru i liczby ludności tego „wielkiego” państwa. Wedle „ogłoszeń statystycznych wolnego miasta” wydawanych przez tułtejszą Izbę handlową, obejmując obszar wolnego miasta 1.888 kilometrów kwadratowych, zaś portu 58 km. kwadratowych, w dniu 31 października 1919 liczyła ludność całego wolnego miasta ogółem 353.740 mieszkańców (tj. 189.667 kobiet, a 167.083 mężczyzn).

Więcej niż połowa tej ludności, bo 194.958 mieszka w samym mieście Gdańsku.

W. P.

Lisiki wobec rzekomych pogromów.

Sprawa morderstwa w Liszkach dokonana onegdaj przez żyda Schoenherza na osobie ś. p. Stanisława Rospada, pobudziła obywateli miejscowego do energicznej akcji, jaka się wyłoniła wskutek tego, iż zmarły pozostawił nieuleczalnie chorą żonę i czworo małych dzieci.

Szereg ludzi szlachetnie myślących, postanowił bezrolnej rodzinie zmarłego przyjąć w ten sposób z pomocą, iż uchwalono założyć sklep pod firmą: „Sklep sierot ś. p. Stanisława Rospada”. Fundusz zakładowy utworzą obywatele miejscowi i gmina, a prawdopodobnie i osoby poza miejscowe pospieszą ze swymi udziałami tak, że niebawem będzie mogła gmina przystąpić do otwarczenia sklepu. Powinno być w rodzinie ś. p. Rospada nikt nie może samodzielnie prowadzić sklepu, zaryzykuje się na razie kierownictwem jeden z starszych inwalidów, a dzieci zmarłego będą mu pomagały.

Mysł podwójnie piękna. Przynieście z jednej strony pomoc ubogiej rodzinie, a z drugiej otworzy wrzesie oczy naszemu społeczeństwu, w jaki sposób walczą z wrogiem, który mordując niewinną ofiarę, ma jeszcze czelność wzywać pomocy policyj, wojska i starostwa dla tłumienia nieistniejących pogromów.

Czas najwyższy zabrać się do spokojnej samoobrony, opartej na łączności wszystkich warstw narodu. W tym kierunku otwiera się wdzięczne pole dla miejscowej inteligencji, która swoim przykładem wskaze naszemu społeczeństwu właściwy sposób obrony wobec nienasyconych, a rzekomo ciągle krzywdzonych ofiar pogromów.

O dalszych losach akcji nie omisszamy zawiadomić Szanownych Czytelników.

Iskierki.

Kto w Sejmie podpisał p. Łańcuckiemu interpelację w sprawie bolszewickiego pisma „Iskierki”? Oto postawie: Schipper, Grünbaum, Weizsicher, Thon, Rosenblatt, Farbstein. — To są zatem nasi rodzeni Trocy-Bernsteiny, Kamieniehowy-Rosenfeldy i Zinowiewy-Apfelbaumi, którzy stają z pomocną ręką (czy z pieniędzmi nie?) przy bolszewikach polskich. Gdyby sowieci zwyciężyli w Polsce — pp. Grünbaum, Rosenblatt i Weizsicher czy inni ich współwyznawcy, odegraliby tę samą rolę u nas, jaką odgrywają Bernstein i Apfelbaum w Rosji.

Dodajmy, że na interpelacji p. Łańcuckiego są także podpisy Polaków: Putka i Stapińskiego. Oczywiście nikt w Polsce nie dźwi się już parując na drogi, jakimi idzie p. Stapiński i jego towarzysze.

KRONIKA.

CEGIELKI WAWELSKIE.

Dalsze cegielki wawelskie ufundowali: 421-sz. adwokat w Wadowicach; 422-gą dzieci Roman Mankiewskiego, Poznań; i 423-cią Władysław i Natalia Myszczyński, Warszawa — wpłacając po 30.000 Mk. za cegielkę.

Kraków, 9 lipca.

O PRZEDKLADANIE ZAMKNIĘĆ RACHUNKOWYCH BUDŻETU MIEJSKIEGO Na posiedzeniu komisji budżetowej w dniu 7 b. m. przedłożył dyr. Jan Krzyżanowski sprawozdanie odnosnie do interpelacji, wniesionej na ostatnim posiedzeniu w sprawie zamknięć rachunkowych. Mianowicie podniesiono zarzut, że prezydent m. przez szereg lat nie przedłożył Radzie miasta zamknięć rachunkowych. Dyrektor Krzyżanowski wyjaśnił, że zamknięcia te za rok 1916/17 (wielki tom, obejmujący blisko 500 stron druku) zostały już członkom Rady rozdane, zamknięcia zaś za rok 1917/18, już jest ukończone i będzie niebawem przedłożone członkom Rady. Zestawienie rachunkowe za rok 1918/19, t. j. za czas od 1 lipca 1918 do 31 grudnia 1919 prowadzone przez półtora roku, z powodu przesunięcia roku ad-

ministracyjnego z 1 lipca na 31 grudnia, zgodnie z rokiem kalendarzowym. Zamknięcia za rok 1920 za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1920 przysparza więcej czynności z powodu przemiany koron na marki. Prace nad zamknięciami rachunkowymi opóźniły się niezmiernie z powodu powołania całego szeregu wykwalifikowanych urzędników do wojska, częściowo i przez nagłą śmierć dwóch starszych urzędników miejsciej Izby obrachunkowej. Głównie zaś opóźnienie spowodowane jest tem, że druk zamknięć rachunkowych postępuje powoli. Przypuszczając jednak należy, że w najbliższym czasie zamknięcia rachunkowe w terminach przepisanych przedkładane będą Radzie miasta.

ODZNACZENIE GEN. SZEPTYCKIEGO.

Jak się dowiadujemy, rząd lotewski nadał generalowi broni Stanisławowi hr. Szeptyckiemu, bawięcemu obecnie w Krakowie, order „Latschplesis”, w uznaniu znakomitej strategii, jaką wódz ten, stojąc na czele wojsk całego frontu litewsko-białoruskiego, rozwinął w czasie zeszciorocznej wspólnej akcji polsko-litewskiej przeciw bolszewikom, uwięzionej — jak wiadomo — zdobyciem Dynaburga.

OSOBISTE. Poseł J. Rączkowski przebył w tych dniach pomyslnie operację ślepej кишки w klinice prof. Rutkowskiego. Kuracja poszła — jak donosi „Piast” — potrwa jeszcze kilka tygodni.

SEKCJA SKARB. KOMITETU BUDOWY MUZEUM NARODOWEGO w Krakowie odbyła wczoraj posiedzenie pod przewodnictwem prezesa Jana Goetzka Okocimskiego. Obrady dotyczyły planu prac sekcji, oraz organizacji akcji pozamięscowej. Odpowiednio do tego powołano w skład sekcji nowych członków. Następne posiedzenie sekcji odbędzie się we czwartek dnia 14 b. m. o godz. 6 po poł. w sali konferencyjnej magistratu.

Generalny sekretariat Komitetu budowy Muzeum Narodowego w Krakowie mieści się w dyroceji Muzeum Narodowego. Adres listowy: Muzeum Narodowe, Sukiennice.

HOJNY DAR. JWP. Schneider, właściciel apteki przy ul. Długiej, ofiarował do apteczki Stowarzyszenia kat. dziewcząt w Bełchowicach całe wyposażenie wyposażenie, wartości kilka tysięcy marek, za co wydział składa tę drogą serdeczne „Bóg zapłać”.

REJONOWA SPRZEDAŻ ŚWIEC. Magistrat zawiadoma, że od poniedziałku, t. j. 11 b. m., wydadawc będą sklepy rejonowe po 1/4 kg. świec na lipcowy odcinek legitymacji świecowych, w cenie po 154 Mk. za 1 kg. Sprzedaż świec na odcinek lipcowy zostanie ukończona z dniem 1 sierpnia b. r.

WŁECHELIŻNA U PSÓW. Wobec ponowne zaszłych wypadków włosciżny u psów w Krakowie, Magistrat zwraca uwagę właścicielom psów, by ściśle przestrzegali obowiązku zapoatrywania psów tak chodzących wolno, jak i prowadzonych na smyczy w trwałe, gęste kałganie, wykluczające możliwość ukąszenia. W razie dostarczenia w tym kierunku wykroczeń, władze bezpieczeństwa będą donosiły o każdym poszczególnym wypadku Magistratowi, celem nalozonego ukarania winnych.

POMÓR I RÓZYCA WŚRÓD NIEROGACI-ZNY. Z powodu pojawienia i szzerzenia się pomoru i rózycy pomiędzy nierogaczim dzielnicy Płaszów, Magistrat zarządził zamknięcie wspomnianej dzielnicy dla wszelkiego obrotu nierogaczim, jakoteż zakazał wydawania paszportów na te wierzchoły, pasaża świąt zdrowych na wspólnych pastwiskach i t. p.

Równocześnie Magistrat przypomina posiadaczom nierogaczim obowiązek donoszenia lekarzowi weterynaryjnemu o każdym podejrzanym zasłabnięciu między nierogaczim.

MILIONOWA KRADZIEŻ BANKNOTÓW NIEMIECKICH. Konsul polski w Kijodzie zawiadomił telegraficznie Dyroceję policyj w Krakowie, że dnia 2 b. m. skradziono na tamtejszej poczcie przeszłą pocztową, zawierającą 5 milionów marek niemieckich w banknotach 1000-markowych seryi od Nr. 0917001 i do 0667000, oraz znaczki pocztowe niemieckie od 5-zeniowych do 20-markowych, wartości 30.000 marek niemieckich. Nadto skradziono znaczki pocztowe francuskie z napisem „Mamel”, Dyroceja poczty w Kijodzie zawiadomia o wypadku wszystkie banki, wznacając nagrodę w wysokości 100.000 marek niemieckich za pomoc w odzyskaniu skradzionych pieniędzy.

UJĘCIE ŚWIĘTOKRADCY. Polieva krakowska aresztowała Franciszka Wójtowicza, szeregowca parku uzbrojenia w Bielsku, któremu skonfiskowano monetracje, kielich, patynę, kilka komży i obrusów, pochodzących z kradzieży kościelnej. Na razie nie stwierdzono, gdzie i na czyją szkodę przedmioty te zostały skradzione.

KONFISKATA RYŻU. Krakowski Urząd walki z lichwą zakwestyował w Podgórzu w sklepie kupca Sosenki kilkadziesiąt worków ryżu, który Sosenka sprzedawał po cenach nadmiernie wygórowanych.

KRWAWA BÓJKA. Wczoraj w miodoswini przy ul. Krakowskiej zaszła wielka awantura. Mianowicie między Wojciechem Obodzińskim a Janem Rymarzykiem, robotnikami, przyszło z blagiego powodu do ostrej sprzeczki, w czasie której Obodziński pchnął swego przeciwnika nożem w lewe przedramie, a następnie ugodził go nożem w nos. Wzruszone Pogotowie ratunkowe opatrzyło ranę. Obodzińskim zaś zajęła się policja.

Z Polski i ze świata.

ZWIĄZEK WDÓW I SIERÓT W WIELICZCE. Pod przewodnictwem O. St. Jasińskiego odbyło się w niedzielę dnia 26 czerwca b. r. w sali Domu parafialnego o godz. 12 w południe, po sumie, pierwsze walne zgromadzenie organizacyjne wdów i sierót po funkcyjnaruszach państwowych i prywatnych, oraz po żołnierzach polskich z Wieliczki i okolicy, celem zawiązania Związku dla wzajemnej pomocy. Rzeczą referat o celach Związku, o statucie i t. p. wygłosił p. Górwa z Krakowa, przewodnicząca Związku centralnego. Przemawiał

p. Okoński o sposobach zyskania przez Związek funduszy finansowych. Uchwalono jednomyślnie założyć Orześciński Związek wdów i sierót w Wieliczce, do którego wpisało się zaraz kilkadziesiąt członków, poczem dokonano wyboru zarządu miejscowego, na którego czele stoją: jako przewodnicząca A. Jaskiewiczowa, sekretarka J. Sekowska.

ODZNACZENIE WŁODZ. TETMAJERA. Dowiadujemy się, że Rada ministrów postanowiła odznaczyć p. Włodz. Tetmajera orderem „Polonia restituta” za zasługi, położone koło Oficyny.

ZARZĄD KONWIKTU OO. JEZUITÓW W CHYROWIE tą drogą zawiadoma, że z powodu przepelnienia w kl. I, II i III dalsze przyjęcia są wykluczone.

ZAKOŃCZENIE STRAJKU KELNERÓW. Strajk kelnerów we Lwowie, trwający blisko trzy tygodnie, zakończył się ugodą. W sobotę rano mają kelnerzy objąć pracę. Zakończył się też strajk demonstracyjny robotników lwowskich browarów, natomiast trwa jeszcze dalej strajk piekarzy, który się rozpoczął jako demonstracja dla poparcia kelnerów, a potem przemienił się w strajk na tle ekonomicznym. Mimo strajku piekarzy, nie odczuwa się we Lwowie braku pieczywa. Jest ono tylko nieco droższe.

W SPRAWIE DWÓCH WYROKÓW ŚMIERCI, wydanych przez sąd drożny we Lwowie na dwóch robotników kolejowych: Wesolowskiego i Budzińskiego, za zamordowanie politycyanta na służbie, nadeszła druga depeza z Warszawy, żądająca wstrzymania wyroków i odstąpienia aktów procesu do Warszawy.

STRAJK W WYGODZIE. Donoszą nam z Wygody (koło Doliny), że w tartakach firmy „Sylvina” wybuchł nagle strajk robotników. Przyczyną strajku nieuwzględnienie żądań robotników co do podwyższenia płac, które są głołowe. Pertraktacje z dyrekcją prowadzi delegat Chruszczyk. Związek robotników drzewnych z Krakowa. Tartaki są własnością spółki żydowskiej.

ZUCHWAŁY RAUNEK W WARSZAWIE.

Do mieszkania p. Ludwika Rozbickiego, magazyniera w fabryce „Ortwein, Karasiński i Skat” przy ul. Siennej w Warszawie, wszedł wczoraj koło godz. 11 przed południem dwóch nieznajomych mężczyzna w chwili, gdy w domu znajdowała się tylko gospodyni Karasińskiej Turonkowska, jej 12-letnia córka i 6-letnia dziewczynka z sasiadstwa, Nina. Zamknawszy drzwi, związali rąbami ręce i nogi Turonkowej i córce, zakneblowali im usta, poczem weszli do pokoju, odnajmowanego przez p. Stefalskiego, kolarza w warsztatach kolei wiedeńskiej, rozbili fufer i zabrali bez mała 10 milionów marek, własność szwagra Stefalskiego, który, sprzedawszy sklep i dom w Gestynie, przybył do Warszawy, aby tam nabyć jakąś nieruchomości.

ZABÓJSTWO PRZY UL. CHMIELNEJ. Jak już wczoraj doniesiliśmy, została zamordowana we własnym mieszkaniu przy ul. Chmielej w Warszawie 36-letnia Eugenia Świerczkowska, żona urzędnika. a podejrzanie o spalenie tego czynu padło — według doniesień — na jej syna. Obecnie okazuje się z relacji dzienników warszawskich, że posiadzony o morderstwo Antin Świerczkowski nie jest synem ś. p. Eugonii, lecz pastierbem. P. Świerczkowski ożenił się, jako wdowiec, dopiero przed rokiem ze ś. p. Eugenią, wbrew życzeniu swych dzieci: 32-letniej Zofii, nauczycielki, 20-letniemu Antoniemu, zdemobilizowanemu podchorążemu i słuchaczowi politechniki, oraz 16-letniemu Mieczysławowi, uczniowi szkół średnich.

Podejrzanie o zabicie przez Antoniego macochy opiera się głównie na fakcie, iż w dniu krytycznym pozostał on chwilowo sam z macochą w domu, poczem przepadł bez śladu, tak, że policja absolutnie odszukać go nie może.

NARYBEK DYPLOMATYCZNY. Dyplom ukończenia sekcji dyplomatycznej szkoły nauk politycznych w Paryżu otrzymali: Drohojewski (z odzn.), Gesiewski, Szelof, Lewandowski i Światopekł Miski. Dyplom z ukończenia sekcji ekonomiczno-finansowej otrzymali: Chruszczyk, Reli i Trzechleci.

ZGON ARTYSTKI POLSKIEJ. W Poznaniu zmarła 2 b. m. Adela Zehławska, żona obecnego dyrektora teatru poznańskiego, znanego zaszczytnie artysty dramatycznego. Ś. p. Adela Zehławska dłuższy czas pracowała na scenie teatru krakowskiego, gdzie w swoim czasie grywała pierwszorzędne role bohaterki. Ostatnimi czasami usunęła się zupełnie ze sceny.

ZMNIENIENIE SIE LUDNOŚCI WIEDNIA. w przeciągu okresu od r. 1910 do 31 stycznia 1921 r. o 190.095 osób, czyli o 10 proc., przetrza Wiedeńczyków. Ubytek, zwłaszcza 130.030 dzieci, jest w istocie smutnym objawem, stwierdzonym przez statystykę. Wyjazd na lato do Tyrolu staje się dla wielu mniej zamożnych sfer niemożliwym, wobec 40-procentowego podatku, ustanowionego przez Tyrol dla obcych przyjezdnych. Stad też zapanowało oburzenie wśród Wiedeńczyków, narzekających na to opodatowanie świeżego powietrza.

DOBRANE KÓŁKO LETNIKÓW ma się zebrać w Iglis — jak donoszą z Innsbrucka. Hindenburg, Ludendorff, Mackensen przybędą do tej tyrolskiej miejscowości, gdzie już bawi gen. Linsinger od czterech tygodni wraz z małżonką. „Kleines aber honnrete Gesellschaft” w istocie!

MILIONOWA OFIARA NA CELE NAUKOWE. Baron Edmund Rotschild zawiadomił — jak donoszą pisma paryskie — francuską Akademię umiejętności, że oddaje jej do rozporządzenia dziesięć milionów franków na cele naukowe.

NAJSTARSZY FAKULTET MEDYCZNY w Montpellier obchodzić ma 700-letni jubileusz swego istnienia w jesieni roku bieżącego.

268.000 URZĘDNIKÓW SOWIECKICH W MOSKWIE. Według najświeższej urzędowej statystyki sowieckiej, ludność Moskwy wynosi milion mieszkańców, w tem zaś aż — 288.000 samych sowieckich urzędników. — Ciekawa za-

w roku 1897 biurokratyczna armia całej Rosji wynosiła tylko 223.000 urzędników.

ZBOŻE ZA PERFUMY. „Ekonom. Żiźni“ donosi, że stan aprowizacji w Rosji pogorszył się, gdyż chłopcy żądają za zboże artykułów zbytkowych, jak np. perfumery.

Zawiadomienia i komunikaty.

BUDŻET NA ROK 1921. W ubiegłym tygodniu odbyły się dwa posiedzenia komisji budżetowej m. Krakowa, na których uchwalono: Dz. VI „Budowy i roboty publiczne“.

ZBIORKA NA KOLONIE RABCZAŃSKA, założona przez s. p. prof. Jakubowskiego, przyniosła po potrąceniu kosztów 98.930 Mk.

FESTYN NA DOM POPRAWY DLA CHŁOPCÓW. W niedzielę dnia 10 b. m. urządził IX Kolo mieszczańskie krakowskich T. S. L. im. Królowej Jadwigi wielki festyn w Parku Krakowskim.

CZEŚKI ODDZIAŁ PASZPORTOWY W WARSZAWIE. Biuro handlowe i oddział paszportowy poselstwa czeskiego w Warszawie został przeniesiony na ulicę Złotą 1. 4. mieszkanie 6. telef. 26194.

Z teatrów krakowskich.

Z TEATRU POWSZECHNEGO komunikują: Dziś i jutro atrywowała, jedna z najzabawniejszych komedji polskich „Wesele Fonia“ Ruskowskiego.

WIECZÓR NA RZECZ LEOPOLDA ZBUCKIEGO, artyści „Bagateli“, odczekał się dzisiaj w teatrze „Nowości“ o godz. 11 wieczorem.

OPERETKA W „NOWOŚCIACH“. „Krysia leńszczanka“, jedna z najbardziej melodyjnych operetek, wystawiana zostanie w „Nowościach“ w środę dnia 13 b. m.

Ze sportu.

Match czwartkowy z węgierską drużyną U. T. C., której przeciwstawiono t. zw. „drużynę kombinacyjną“, już w zasadzie chybiał cełowi, bo nie mógł mieć znaczenia sportowego.

Rapid—Slavia 5:1.

Match ten odbył się w obecności 40 tysięcy widzów — stanowi on olbrzymi sukces futbolu wiedeńskiego. Rapid grał rzeczywiście koncertowo.

Listy do Redakcji.

Nieporządku na dworcu Podgórze-miasto. Z powodu ciasnoty głównego dworca kolej, przeniesiono ruch pociągów lokalnych na stacje sąsiednie: Podgórze — Płaszów i Kraków — Grzegorzki.

linii tramwajowej nr. 3 i 6. Stosunki jednak na stacyi tej panujące są dla publiczności bardzo przykre. Przedwzrostkiem dworcze, w stosunku do potrzeb, jest bardzo mały, a ponadto niedbale zarządzany.

Niedbalstwo na każdym kroku rzuca się w oczy, a jeżeli jeszcze dodamy, że kasyer sporty wiecześnie z publicznością, będziemy mieli dokładny obraz nieporządków, jakie na tym dworcu istnieją.

Carpentier i pani Curie.

We Francji ustala się nareszcie obecnie przekonanie, że słynna badaczka radium więcej przyniosła sławy Francji, niż bokser Carpentier. Przeświadczenie to jednak ustala się dość późno, gdyż dopiero po porażce francuskiego championa nabrało cochy prawdziwego zrozumienia.

Obrady Sejmu.

Warszawa. P. A. T. Posiedzenie Sejmu z dn. 7 b. m. Przystąpiono do dalszej rozprawy nad pełnomocnictwem rządu do wydawania rozporządzeń regulujących obrót pieniężny zagranicą, oraz do

ustawy o emisji biletów i o kredycie państwa. P. Wojdaliński zaznacza, że oddawna należało stworzyć realny program naszej gospodarki zewnętrznej i wewnętrznej.

ny zgromadzili dość poważne oszczędności. Można było z tego skorzystać w znacznej mierze. Tymczasem rząd polski wywiązał się z tego bardzo źle.

Na tem obrady odroczone do godz. 4-tej popoł. Po przerwie zabrali głos pp. Stapiński i Weinzieher. Na tem wyzerpano rozprawę ogólną i przystąpiono do szczegółowej dyskusji nad pierwszą ustawą o emisji biletów P. K. K. P.

P. Radziszewski: Klub nasz będzie głosował przeciwko doprowadzeniu emisji do 138 miliardów, jak wogóle przeciwko wszelkiemu dalszemu podniesieniu emisji, gdyż to pogarsza naszą sytuację.

Następnie odbyło się głosowanie nad trzema ustawami.

Pierwszą ustawę o emisji banknotów przyjęto w imiennym głosowaniu 120 głosami contra 115. Drugą ustawę o kredycie w P. K. K. P. przyjęto w głosowaniu przez drzwi 123 głosami contra 110.

Przystąpiono do trzeciego czytania, wobec czego rozpoczęła się znów połączona dyskusja nad trzema ustawami. P. Wierzbicki przeprowadza porównania między programem min. Steczkowskiego i Grabskiego i oświadcza, że jego stronnictwo będzie głosowało przeciwko wnioskowi o kredycie, bo w zdolność do wyjścia z obecnego kryzysu finansowego nie wierzy.

Następnie p. Świda referował sprawę uruchomienia tartaków w lasach państwowych i mówił o oszacowaniu puszczy Białowieskiej przez gen. Wroczyńskiego. Puszcza jest zawalona drzewem, które leży już trzy sezony, jeżeli nie będzie zużyte, straci całkowicie wartość.

Dalszą rozprawę odroczone. Po przemówieniach pos. Dębskiego, Błysłowska, ks. Lutostawskiego i Kiernika przyjęto nagłose i meritum wniosku, który opiewa: Powołuje się komisję sejmową z siedmiu członków celem zbadania działalności straży krasowej.

Warszawa. (Telef. wł.) Na dzisiejszym posiedzeniu konwentu seniorów roztrząsano sprawę zarzutów, stawianych poszczególnym posłom i stronnictwom z powodu interesów finansowych. Na żądanie p. Adama z racji wniosku p. Bryla, który zarzucił jemu i p. Skarbkowi niekonstytucyjne postępowanie i otrzymanie koncesji na biuro podróży — sprawa została załatwiona w ten sposób, że postowie ci zastrzeżli sobie złożenie przed porządkiem dziennym posiedzenia Izby odpowiedniego oświadczenia, a następnie sprawa zostanie oddana sądowi marszałkowskiemu.

Koncesje dla ludowców.

Oskarżenie „Czas“, czy oszczerstwo? Ludowcy otrzymują koncesje lasowe.

Warszawa. (Telef. wł.) Na dzisiejszym posiedzeniu konwentu seniorów roztrząsano sprawę zarzutów, stawianych poszczególnym posłom i stronnictwom z powodu interesów finansowych. Na żądanie p. Adama z racji wniosku p. Bryla, który zarzucił jemu i p. Skarbkowi niekonstytucyjne postępowanie i otrzymanie koncesji na biuro podróży — sprawa została załatwiona w ten sposób, że postowie ci zastrzeżli sobie złożenie przed porządkiem dziennym posiedzenia Izby odpowiedniego oświadczenia, a następnie sprawa zostanie oddana sądowi marszałkowskiemu.

Z kolei ks. Lutostawski wystosował interpelację do Marszałka w sprawie zarzutów szybkiego zebrania wielomilionowych majątków przez posłów sejmowych, który to zarzut postawił „Czas“, a potwierdziły inne dzienniki.

Marszałek przyrzekł zbadać te sprawy w miarę dostarczenia mu materiału. Marszałek oświadczył w końcu, że Sejm będzie obradował od 26 do 29 lipca.

Warszawa. (Telef. wł.) Poseł Świda, jeden z wybitniejszych członków Klubu Mieszczańskiego, opuścił ten klub i przeszedł do Chrześ.-Demokracyi.

PROŚBA BULGARYI.

Paryz. (Tel. wł.) Bułgaria zwróciła się do mocarstw sprzymierzonych z prośbą o zwolnienie jej na 3 lata od placenia odszkodowań wojennych.

Wiadomości gospodarcze.

AKCYJNA SPÓŁKA BUDOWLANA „BETON“ W KRAKOWIE. Pod przewodnictwem dyr. Tadeusza Filipiaka odbyło się w dniu 28 czerwca b. r. w lokalu własnym w Krakowie, Sławkowska 11. konstytuujące Walne Zebranie Akcyjnej Spółki budowlanej „Beton“ w Krakowie.

Firma ta, z początkowym kapitałem Mkp. 7.000.000, objęła w drodze kupna Spółkę z ogr. odpow. „Beton“ w Krośnie wraz z urządzeniem na wielką skalę fabrykę, której specjalnością, oprócz wyrobów betonowych en gros, jest budowanie domów z bloków betonowych.

Spółka „Beton“, która wybudowała już cały szereg obiektów, a ostatnio objęła w Krakowie kilka bardzo poważnych budów, przystępuje w najbliższym czasie do podwyższenia kapitału akcyjnego, celem uzyskania środków na zupełne wykończenie fabryki, uzupełnienie inwentarza, oraz zakupno tartaku, a podwyższenie kapitału nastąpi przy znacznym udziale krajowych fabryk cementu „Górka“, „Szczakowa“, oraz „Golezów“, jako bardzo zaufanych w podniesieniu ruchu budowlanego, a budownictwa betonowego w szczególności.

Radę zawiadowczą tworzą: dyr. Tadeusz Filipi jako prezes, dyr. Rudolf Rosiński jako wiceprezes, członkowie: Feliks Lesiecki, inż. Witold Łoziński, oraz Władysław hr. Potulicki. Do komisji rewizyjnej należą: dyr. Tadeusz Kapko, dyr. Klemens Popiel, oraz inż. Władysław Wiernik, zaś jako zastępcy: dyr. Stanisław Dębski, oraz prof. Dr Zygmunt Rozen.

POKAZ MASZYN I NARZĘDZI ROLNICZYCH. Staraniem Małop. Tow. rolniczego w Krakowie odbędzie się w pierwszych dniach września b. r. pod Krakowem trzydniowy pokaz maszyn i narzędzi rolniczych, mających zastosowanie w różnych gałęziach rolnictwa. Na pokaz złożą się wyroby krajowe, z zagranicznymi zaś te tylko, które w kraju nie są wyrobione. Pokaz połączony będzie z demonstracjami, przeprowadzaniem w bliskości miejsca pokazu. Fabrykom i firmom, pragnącym wziąć udział w pokazie, udziela bliższych informacji wydział Małop. Tow. rolniczego, plac Szczepański 8.

Pisma, wychodzące poza Krakowem, proszone są o przedrukowanie powyższego komunikatu.

ZAKAZ ŁOWIENIA RYB NA T. ZW. OSTKĘ. Gen. delegat rządu dla Małopolski, na podstawie ustawy o rybołówstwie, po porozumieniu się z Tymcz. Wydziałem samorządowym, wydał rozporządzenie, zakazujące łowienia ryb na t. zw. ostkę we wszystkich rewiach rybackich Małopolski, ponieważ ten sposób łowienia ryb jest sprzeczny z interesami gospodarstwa rybnego. Przekroczenie tego zakazu karane będzie po myśli przytoczonej powyżej ustawy. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem 15 b. m.

RUCH NA GIELDZIE. Piątkowe południowe zebranie na oficjalnej giełdzie odznaczało się bardzo słabym ruchem w akcyach przemysłowych i dywidendowych, z powodu braku zleceń kupna. Obracano w wieloletnich transakcjach P. T. K. i Naftą polską.

Marki niemieckie i korony czeskie utrzymywały się mniej więcej na równym poziomie

26.80 do 27 Mk.; niem austr. korony nabywano po 2.65 w końcu 2.70. Dolar w ofiarowaniu po 1840 Mk. nie znajdowały nabywców. W walutach tendencya lekko zwykła.

Na porannej „Czarnej giełdzie“ kurs dolarów nie uległ zmianie, od wczoraj szacowano je do 1860. W innych walutach nieznaczne zmiany: marki niem. 26.50, czes. korony 26.35, niem. austr. 2 Mk. 65; franki szw. 300—310, franki francuskie 125 Mk.

WYKAZ GIEŁDY W KRAKOWIE z dnia 8 lipca 1921 r.

Table with multiple columns listing exchange rates for various currencies (Dolary, Franki, Korony, etc.) and market prices for commodities like flour, oil, and other goods.

KURSA.

Zurych. P. A. T. Końcówka kursa dewizat Berlin 790, Holandya 195, Nowy Jork 595, Londyn 2212, Paryz 47.40, Medyolan 2857.50, Bruksela 46.90, Kopenhaga 99.50, Sztokholm 130, Chrystiania 84, Madryt 75, Buenos Aires 175, Praga 787, Budapeszt 220, Zagrzeb 390, Bukareszt 80, Warszawa 0.37, Wiedeń 0.93, austriackie stemplowane 0.80.

NADESŁANE.

Advertisement for Felicya Zagłoba Smoleńska, a postal official, offering services and products.

Advertisement for Bolesław Biskupski, a collector and museum curator, offering services and products.

Advertisement for Artur Lorie, Kraków, offering building materials and services.

Advertisement for Tadeusz Dąbrowski, a professor of seminary, offering services and products.

Advertisement for Ludwik Terakowski, a porcupine, offering services and products.

FRZY MEIRS. **Jaskinia grozy.**

Tharps w tym momencie rzucił na jedną głowę, która już mnie dotykała, wystawiony revolver i ubił gada na miejscu. Zerwałem się i schwyliłem krwawymi i popalonemi rękami za kratę, by się wedrzeć na nią po drugiej stronie detektuwa, bo zauważyłem, że pret był za krótki, by nas w tem miejscu dosięgnąć, nie doznałem gwałtownego bólu w ramieniu i zrozumiałem, że spadając, złamałem rękę. Zalewał mnie pot i ciepłałem tak straszliwie, że byłem zdecydowany nie ruszać się wcale i pozwolić się przedrzeć potworom, które wily się tuż koło mnie. Zwyrodniał jednak instynkt samo zachowawczy i jeszcze raz spróbowałem wspiąć się, mimo, że obie ręce miałem zbroczone krwią i że na drutach zostawiłem śluzki ciała. Wówczas Tharps schylił się i dzwignął mnie siłą w górę. Utrzymywałem się trudem równowagę, a Tharps przez ten czas wykonywał jakieś dziwne, niezrozumiałe dla mnie ruchy. Nagle usłyszałem, jak jeden z gadów owija się dookoła mego prawej, a tuż koło ramienia ujrzałem groźną głowę potwora. Wydałem ponowny straszny krzyk i przyczepiłem się z całej siły do kraty, nie śmiejąc drgnąć, by nie rozdzielić

bestyi; równocześnie owiał mnie powiew chłodnego powietrza, a uścisk pierścieni gada na nodze osłabł. Za chwilę potwór obsunął się na ziemię, nie uczyniwszy mi krzywdy. Inne cofnęły się też gwałtownie. Nie mogąc wyłomaczyć sobie tego cudu, podniosłem oczy na mego towarzysza i zobaczyłem, że Armyl uzbrojony w długi pret, rozpalony do czerwoności, uścisnął okramkiem na sklepieniu podziemia, by lepiej nas dosięgnąć. Lotr śmiał się, a koło niego ukazywała się piękna, młoda kobieta. Była to miss Bader. Zrozumiałem, że pomaga mi i podtrzymuje, by nie stracił równowagi i nie spadł w dół. Już otwierałem usta, by krzyknąć i zwrócić uwagę Tharpsa, ale to co zobaczyłem wówczas, stłumiło mi krzyk w gardle. Kobieta zamasz go podtrzymała, gwałtownym ruchem strącała nóżnika w dół, a sama odrzucała rozpalony pret, który mu podać miała, zawołała po angielsku: — Odwagi! ja was ocale. Zniknęła, a krata za chwilę otwarła się mechanicznie i oparła w górze o mur, na szczycie którego miss Bader ukazała się ponownie. Pochyliła się ku nam i pomogła nam wdrapać się i ułuszczyć koło nie! Bandyta wył z wściekłości, napróżno usiłując się dzwignąć. — Ma złamane nogi — rzekł krótko Tharps. Kobieta kłaskała w ręce. — Patrzcie, patrzcie — wołała po angielsku.

Zapomniałem o moich dotkliwych cierpieniach i schyłony, śledziłem chwiejnie scenę, która się rozgrywała w głębi podziemia. Na dźwięk głosu pogromicielki gady zbliżyły się ponownie i podnosiły głowy w górę, jakby chcąc się dostać do nas. Po chwili wszystkie już się kłębiły w dół. Wiliam Tharps wyprostował się nagle, lecz ona rozumiejąc jego myśl, rzekła: — Pozostań pan, dziecko może poczekać. Zrozumiełszy, że ma na myśli Iwonę, więc uspokoiłem, posłuchaliśmy mistrz Bader. — Ten człowiek umrze — rzekł defektyw, wskazując na Arnyla. — Tak! — To źle. Będzie to przecież bezprawne morderstwo. — Zaśmiała się! — Bezprawne! Nie ma siły, która mogłaby zapobiec temu, co się ma stać. A wy już nie macie więcej zgęszczonego powietrza, by odstraszyć gady. Oparła się na szczycie muru rozpromieniona i niewzruszona, jakby znajdowała się w cyrku na interesującym punkcie programu. Od pewnej chwili dolatywały nas głucho jakieś odgłosy, rosnący hałas. Przyjaciel mój zaniepokoił się tem, ale miss Bader rzekła obojętnie. — To są wasi przyjaciele — za chwilkę tu będą. Ledwo to powiedziała, gdy zjawił się Asselin na czole małego udziałku. Podbiegł ku nam, przerażeni moimi ranami, przysięgając zemstę — lecz Tharps tragicznym gestem ukazał im jaskinię, gdzie nędznik walcząc bezradnie z potworami. Pochylił się i cofnął natychmiast z krzykiem, ale nad wszystkim panował gwałtowny, dzięki śmiech złotowłosej pogromicielki. — A Dios, caro miol — wołała. W wąskim przesmyku widać się masa cielsk żółtawych i długich, masa różnokolorowa skręcała, toczyła, chwiała się i cisnęła. Wśród nich błyskała tragiczna twarz człowieka, którego nogi, ręce i cały tors były ujęte w żelazny uścisk zwojów tych cielsk obrzydłych. Bez krzyku, bez słowa ten człowiek walcząc rozpaczliwie, mocował się i wyrwał. Chwilami ukazywała się ta twarz straszliwa, twarz potępienia ze ściganietmi rysami i oczyma rozszerzonymi zgrozą. Otaczało ją siedemnastu wstrętnych Iłow. Chciałem się odwrócić, ale potworność tego widoku przykuwała mój wzrok, a oczy nie mogły się oderwać od tego rojowiska, które dusiło na śmierć samym ciężarem, swoją ofiarę. Rozległ się głuchy krzyk i wnet rozprężyły się członki. Siedemnastu Iłow schyliło się nad głowę tego człowieka, którego powieki zadrgały w ostatnim przedśmiertnym skurczu. Rzucałem się w tył z krzykiem strachu i zgrozy. Trząsnęłam się jak w febrze, bo zdawało mi się w tem gorączkowym podnieceniu, że to ja jestem na miejscu tego człowieka i że czuję już na rozpalcach powiekach pierwsze dotknięcie zglodniałych paszczy.

Wiliam Tharps podtrzymał mnie, a Asselin wlał mi parę kropel alkoholu w usta. Gdy po raz ostatni spojrziałem w głąb jaskini, zobaczyłem, że ciało bandyty stało się podobne, jakby z żelazny, bo wszystkie kości były wprost zgniecione. Chwiała się ono w takt ruchów bestyi, które wkłóły je w głąb jaskini. Wkrótce przedstawiało tylko niekształtną masę. Miss Lucy Bader przycisnęła jakąś sprężynę i krata zapadła z guchym tuzaskiem, który wywołał ponuro echo w jaskini, gdzie dokonywała się potworna uczta. Iwonę ku naszemu zdziwieniu znaleźliśmy zdrową w pokoiku pod strychem. Miss Bader opowiedziała nam, że oddawna oburzona ziem traktowaniem, postanowiła zemścić się na kochanku i tylko w tym celu udala się z nim do Barcelony. Tutaj dowiedziała się o strasznych jego zamiarach względem Iwonę i nie posiadała się z oburzenia, nie jednak nie dała poznać po sobie. Pomoceńnik i współtowarzysz Arnyla kochał się w niej. Skorzystała z tego i wymogła nań pomoc w uwolnieniu Iwonę. Ten młody człowiek uskutecznił to zaraz następną noc; miss Bader zaś uśpiła Arnyla jakimś narkotykiem. Podczas tej opowieści Tharps ze zrezygnacją zawodowca złożył i obandażował moje złamane ramię oraz opatryzył rękę.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Książkowych (buchalterów)

do samodzielnej pracy w biurze głównym i ewentualnie czynności rewiżyjnych w Oddziałach poszukuje zaraz lub od 1 sierpnia r. b. poważna firma przemysłowo-handlowa.

Wymagane przymioty: akuratałość, punktualność, pilność, od powiednia praktyka i gruntowna znajomość książkowości, znajomość języka niemieckiego pożądana, lecz nie konieczna. Reflektuje się na siły młodsze. Prosimy o szczegółowe oferty z życiorysem i podaniem pretensyj. 1025

Centrala Skór Tow. Akc. Poznań, ul. Rzeczypospolitej N-ro 9.

WAŻNE DLA SZKÓŁ!
POCZET KRÓLÓW POLSKICH
Obraz barwy 74x100 cm. artystycznie wykonany według A. Matejki z oryginałów prof. Stronwskiego i Papieskiego ukazał się nakładem **SALONU MALARZY POLSKICH**
HENRYK FRIST, Kraków, ulica Floryańska 37.
Cena wraz z opłatą od przedmiotów zbytku Mk. 230, z przesyłką Mk. 235. — Kolegarnie, kupy, uczelnie i zakłady wojskowe otrzymują znaczny rabat.

MAŁY BOTANIK
To jest łatwy sposób oznaczania roślin pospolitych w Polsce przez **Dra Józefa Rostafińskiego** ze 142 rycin. Do nabycia w każdej księgarni. Skład główny w Książnicy Polskiej, Tow. Nauk. Szkoł wyższych, Lwów, Mateckiego 6. — Warszawa, Nowy Świat 59. Cena Mk. 50. Księgarnie doliczają 20 proc. dodatku drożyzniowego. 1008

Pocztówki i albumy z widokami miast i zdrojowisk
Wykonuje starannie i artystycznie w 10 dniach według nadesłanej fotografii po cenach niskich
WYTWÓRNIĄ POCZTÓWEK I OBRAZÓW
— SALON MALARZY POLSKICH —
Henryk Frist, Kraków, ul. Floryańska 37.
Specjalność: Wykonanie fotografurów, posiadające wszystkie zalety pierwszorzędnej i artystycznej reprodukcji. 800

Konkurs na posady nauczycielskie:
W gimnazjum koedukacyjnym im. Bartosza Głowackiego w Opatowie, założonym przez Włociański Związek Oświatowy ziemi Opatowskiej potrzebne są następujące siły nauczycielskie:
filolog, germanista, historyk, przyrodnik, nauczyciel rysunków.
Wymiana plac według norm uchwalonych przez przedstawicieli organizacji nauczycielskich, przelozonych i rad opiekunów. Podania wraz z dokumentami należy nadsyłać do 31-go lipca 1921 r. pod adresem: 1012
Dyrekcja gimnazjum im. Bartosza Głowackiego w Opatowie.

„ORO“
PIĘGI I PRYSZCZE usuwa **KREM „ORO“ i MYDŁO „ORO“**
radycznie
Łódzkie Zjednoczone fabryki mydeł toaletowych i wyrobów kosmetycznych
Józef Wójtowicz, W. Güttel i Ska — Łódź, Wólczańska 117.

Najpoczytniejszym pismem codziennym w Zachodniej Polsce jest **Kurjer Poznański**. Kto tam ogłasza, nigdy się nie zawiedzie!

TOWARY TEKSTYLNE
poleca dla Konsumów, Zrzeszeń i Gmin **APROWIZACYA MIAST**
Sp. z o. o. 691
w Krakowie, Rynek, Pałac Spiski.
W myśl uchwały Komitetu wykonawczego Spółki udziela się przy zakupie barłowskim rabat

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
akcjonariuszy „Gafoty“ Lwowskiej Fabryki obuwia Spółki akcyjnej we Lwowie
odbędzie się dnia 28. lipca 1921 o godzinie 5-jej popołudniu w sali posiedzeń Polskiego Banku Przemysłowego we Lwowie, ul. 3. Maja L. 9.
z następującym porządkiem dziennym: 1009
1. Ogólne sprawozdanie Dyrekcji.
2. Podwyższenie kapitału akcyjnego i zmiana statutu z powodu podwyższenia kapitału.
3. Wnioski członków.
Lwów, dnia 30 czerwca 1921.

RADA ZAWIADOWCZA „Gafoty“ Lwowskiej Fabryki obuwia Spółki Akcyjnej.
Uwaga: Posiadanie dziesięciu akcji uprawnia do oddania jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu. Aby móc swoje prawo głosowania wykonać, musi każdy akcjonariusz złożyć najpóźniej na osm dni przed Walnym Zgromadzeniem wymaganą ilość akcji wraz z bieżącymi kuponami w kasie Polskiego Banku Przemysłowego.
Akcjonariusze otrzymają na złożone akcje pisemne potwierdzenie, które służyć ma zarazem jako legitymację, upoważniającą do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu. Potwierdzenie opiewa na nazwisko i ma wyrażać ilość głosów przysługujących akcjonariuszowi.
Legitymacja służyć może wyłącznie osobie w niej wymienionej lub też należyć wykaznemu pełnomocnikowi.

Konwikt Chyrowski poszukuje zdolnych **dyrygentów muzyki** do fortepiana i skrzypiec
Zgłoszenia do Rektora Konwikt w Chyrowie. 1026

Zgubiono papiery wojskowe nazwisko Józef Poznański, Kraków, ul. Żwikiewskiego L. 84, które ucinawia się.
Pokość inlany farby, lakiery, mydła, krochmal, farby „Lubędz“ pralnie, esencje, tapy szklane, „p“, trutki na muchy, „Bajet“, „Masz“ po-łecz najlżejsze 976
MĘŻYK, Plac Szerepański 8.

Do wynajęcia
zmarza duży słoneczny pokój z kuchnią i werandą na sezon letni w Zakopanem. Blizszych informacji udziela z grzecznością **Hanna W. Kapera, Sławowska L. 24.** 1011

Laboratorium Dentystyczne
Józefa Warskiego w Krakowie
ul. św. Tomasza L. 19 (róg ul. Floryańskiej)
wykonuje uzupełnienia w kauczuku, złocie oraz w zastępczym złocie. — Ceny niskie. — Wykonania pierwszorzędne. 918

Towarzystwo Zjednoczonych Krawców W KRAKOWIE, ul. Zielona L. 17.
Podjemuje się wszelkich dostaw w zakresie krawiectwa wchodzących jako to: **Mundurów dla Armii, Policji państwowej, kolei, poczty, służby bankowej i prywatnej, ubrań robotniczych dla zakładów górniczych itd.** 270
jak również sukien dla duchowieństwa, oraz przyjmuje wszelkie zamówienia prywatne z materiałów powierzonych jakoteż i z własnych, od najskromniejszych do najwykwintniejszych.
Towarzystwo zatrudnia najlepsze siły robotcze oraz daje rękojme pierwszorzędnej solidności i punktualnego wykonania po cenach bardzo przystępnych.

Wszelkiego rodzaju **BUDOWLE**
z pustaków betonowych szwedzkiego systemu „LEAN“
suche, ciepłe, trwałe, ogniotrwałe, zdrowe, około 30% tańsze od budowli z cegły palonej a nawet tańsze od domów wykonanych z drzewa, projektują i wykonuje **Inż. RUDOLF HAND** konces. budowniczy Kraków, ul. Stolarska 9. Tel. 1466, 770
Dotąd zabudowane w Skrudynawie 130 milionów, we Francji 60 milionów pustaków Leana. W Anglii zakontraktowano obecnie produkcję 100 milionów pustaków Leana dla około 10 tysięcy domów. W Polsce zabudowane od przedko roku już 50 tysięcy pustaków Leana, a dalsze 100 tysięcy są akontraktowane w produkcji.

STARUSZKA
córka oficera wojsk polskich z r. 1831, niezdolna do pracy z powodu starości i słabienia ręki, sprasza o łaskawe wsparcie. — Datki przyjmują Adm. „Głosu Narodu“.

Rozkład jazdy kolei żelaznych
z Krakowa do Lwowa, Lublina, N. Sącza, Zakopanego, Wieliczki, Kocmyrzowa

Nr 1	o g. 0'14	posp.	do Lwowa;
Nr 608	o g. 5'20	posp.	do Krynicy i Zagórze;
Nr 6103	o g. 5'40	posp.	do Zakopanego i Rabi;
Nr 781	o g. 7'05	osob.	do Lublina przez Kozwadów i Rzeszów;
Nr 821	o g. 7'50	osob.	do Fochai;
Nr 1411	o g. 8'25	osob.	do Wieliczki;
Nr 6101	o g. 9'00	posp.	do Zakopanego;
Nr 469	o g. 9'20	posp.	do Lwowa;
Nr 21	o g. 10'10	osob.	do Lwowa;
Nr 611	o g. 11'00	osob.	do Krynicy przez Tarnów, Stanisławów przez Stróż Sambor i Strj;
Nr 1213	o g. 13'25	osob.	do Zakopanego i N. Sącza przez Skawinę;
Nr 1413	o g. 14'00	osob.	do Wieliczki i Oświęcimia przez Skawinę;
Nr 6218	o g. 14'20	osob.	do Kocmyrzowa;
Nr 125	o g. 14'35	osob.	do Tarnowa;
Nr 723	o g. 18'50	osob.	do Lublina nr. Rozwad.;
Nr 238	o g. 19'25	osob.	do Tarnowa;
Nr 23	o g. 19'55	osob.	do Lwowa;
Nr 1415	o g. 20'25	osob.	do Wieliczki;
Nr 618	o g. 20'35	osob.	do N. Sącza przez Tarnów, Sambor i Strj;
Nr 1215	o g. 22'10	osob.	do Zakopanego i N. Sącza przez Skawinę;
Nr 25	o g. 23'10	osob.	do Lwowa.

Do Warszawy, Poznania, Piotrowic (Wiednia, Paryża), Cieszyna.

Nr 4	o g. 0'35	posp.	do Warszawy;
Nr 16	o g. 0'50	osob.	do Warszawy;
Nr 24	o g. 5'00	osob.	do Piotrowic;
Nr 208	o g. 6'05	posp.	do Piotrowic (Pragi, Wiednia, Paryża);
Nr 2	o g. 6'42	posp.	do Warszawy;
Nr 124	o g. 8'20	osob.	do Żywca przez Dzieżdzie;
Nr 13	o g. 10'20	osob.	do Warszawy;
Nr 26	o g. 11'40	osob.	do Piotrowic;
Nr 1124	o g. 13'35	osob.	do Trzebia;
Nr 112	o g. 14'45	osob.	do Piotrowic;
Nr 912	o g. 17'00	osob.	do Warszawy przez Dęblin;
Nr 122	o g. 17'40	osob.	do Cieszyna i Żywca przez Dzieżdzie;
Nr 22	o g. 19'00	osob.	do Żywca przez Dzieżdzie;
Nr 14	o g. 19'55	osob.	do Warszawy;
Nr 410	o g. 21'45	posp.	do Poznania;
Nr 6	o g. 23'00	posp.	do Warszawy.

K. Sulikowski Kraków, ul. Grodzka 69.
polecą kolory gotowe według zamówień.

Skład kolder
INTONACJE i ŚPIEWY LITURGICZNE
według rzymskich przepisów obowiązujących, praktycznie zestawione w notacji nowoczesnej do użytku przy nabożeństwach kościelnych
pomieszczać będzie od półroczu miesięcznik **„MUZYKA i ŚPIEW“**
jedyno pismo w Polsce poświęcone sprawom Muzyki kościelnej.
Prenumerata roczna Mp. 120.—
Administracja i Redakcja: Kraków, ul. św. Tomasza 35.
Popierajmy przemysł ojczyści!